journal of
e-ISSN 2757-7031

Erciyes Akademi
dergisi

Cilt/Issue 36 Sayı/Number 2 Haziran/June 2022

https://dergipark.org.tr/tr/pub/erciyesakademi
erciyesakademi@erciyes.edu.tr

ERCİYES AKADEMİ

e-ISSN: 2757-7031

yıl / year: 2022 *cilt / volume: 36* *sayı / issue: 2*

Uluslararası hakemli bilimsel dergi
An international peer-reviewed scientific journal

İletişim Adresi / Communication Address

Erciyes Üniversitesi
Nuri-Zekiye Has Enstitüler Binası
Sosyal Bilimler Enstitüsü
Melikgazi / KAYSERİ
https://dergipark.org.tr/tr/pub/erciyesakademi
erciyesakademi@erciyes.edu.tr

Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, Erciyes Akademi adıyla yayına devam etmektedir.

ERCİYES AKADEMİ

Dergi Sahibi / Owner
Prof. Dr. Mustafa ÇALIŞ (Erciyes Üniversitesi Rektörü)

Editör / Editor
Dr. Öğr. Üyesi Mehmet Halit AKIN (Erciyes Üniversitesi)

Editör Yardımcısı / Co-Editor
Arş. Gör. Mustafa YILMAZ (Erciyes Üniversitesi)

Editör Kurulu / Editorial Board
Prof. Dr. Xavier RICHET (Sorbenne Üniversitesi)
Prof. Dr. Hüseyin BAĞCI (Orta Doğu Teknik Üniversitesi)
Prof. Dr. Mahir NAKİP (Çankaya Üniversitesi)
Prof. Dr. Asım YAPICI (Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi)
Prof. Dr. Ahmet KAVAS (İstanbul Medeniyet Üniversitesi)
Prof. Dr. Hüseyin ÖZCAN (Anadolu Üniversitesi)
Prof. Dr. Josef PABLONSKY (Prag Ekonomi Üniversitesi)
Prof. Dr. Zakir AVŞAR (Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi)
Prof. Dr. Ali Şükrü ÇORUK (İstanbul Üniversitesi)
Prof. Dr. Maktagül ORAZBEK (Avrasya Milli Üniversitesi)
Prof. Dr. Zorona NIKITOVIĆ (İşletme ve Girişimcilik Üniversitesi)
Prof. Dr. Şaban NAZLIOĞLU (Pamukkale Üniversitesi)
Doç. Dr. Ergenekon SAVRUN (Ufuk Üniversitesi)

Alan Editörleri / Field Editors
Doç. Dr. İfakat Banu AKÇEŞME (Erciyes Üniversitesi)
Doç. Dr. Remzi AYDIN (Erciyes Üniversitesi)
Arş. Gör. Dr. Nilay AKGÜN AKAN (Erciyes Üniversitesi)
Arş. Gör. Dr. Galip ÖNER (Erciyes Üniversitesi)
Arş. Gör. Yakup ZİYAALP (Erciyes Üniversitesi)
Arş. Gör. Onur TOK (Erciyes Üniversitesi)
Arş. Gör. Cavidan YEMEZ (Erciyes Üniversitesi)
Arş. Gör. Ayşegül AKŞEHİRLİOĞLU (Erciyes Üniversitesi)
Arş. Gör. Deniz AY (Erciyes Üniversitesi)

Mizanpaj Editörleri / Layout Editors
Arş. Gör. Pembe ÜLKER (Erciyes Üniversitesi)
Arş. Gör. Erdal Kaan TOPRAKKALE (Erciyes Üniversitesi)

Yabancı Dil Editörleri / Language Editors
Fransızca-Doç. Dr. İlhan GÜLLÜ (Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi)
Almanca- Dr. Öğr. Üyesi Heiko SCHUSS (Abdullah Gül Üniversitesi)
Rusça- Öğr. Gör. Tamara TANASHEVA (Erciyes Üniversitesi)
İngilizce- Öğr. Gör. Göktuğ YÜCEL (Erciyes Üniversitesi)

Danışma Kurulu /Advisory Board

Prof. Dr. Kurtuluş KARAMUSTAFA
Erciyes Üniversitesi

Prof. Dr. Şükrü AKDOĞAN
Erciyes Üniversitesi

Prof. Dr. Celaleddin ÇELİK
Erciyes Üniversitesi

Prof. Dr. Meltem Seba ÖZTURAN
Boğaziçi Üniversitesi

Prof. Dr. Arslan TOPAKKAYA
Erciyes Üniversitesi

Prof. Dr. Hakan AYDIN
Erciyes Üniversitesi

Prof. Dr. M. Xavier RICHET
Sorbonne Üniversitesi -Fransa

Prof. Dr. Eyyup YARAŞ
Akdeniz Üniversitesi

Prof. Dr. Nurekenova GULNARA
Milli Kızlar Pedagoji Üniversitesi -Kazakistan

Prof. Dr. Alper ASLAN
Erciyes Üniversitesi

Prof. Dr. Hava SELÇUK
Erciyes Üniversitesi

Prof. Dr. Timur VURAL
Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi

Prof. Dr. Josef JABLONSKY
Prag Ekonomi Üniversitesi -Çekya

Prof. Dr. Serdar PİRTİNİ
Marmara Üniversitesi

Prof. Dr. Maktagül ORAZBEK
Avrasya Milli Üniversitesi -Kazakistan

Prof. Dr. Feyzan GÖHER VURAL
Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi

Prof. Dr. Efzeleddin ESGER
Milli İlimler Akademisi -Azerbaycan

Doç. Dr. Zorona NIKITOVIĆ
İşletme ve Girişimcilik Fakültesi -Sırbistan

Doç. Dr. Recep ÖZKAN
Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi

Doç. Dr. Leman SÜLEYMANOVA
Milli İlimler Akademisi -Azerbaycan

Doç. Dr. Vladimir RİSTANOVİC
İşletme ve Girişimcilik Fakültesi -Sırbistan

Doç. Dr. Arzu MEMMODOVA
Bakü Devlet Üniversitesi -Azerbaycan

Doç. Dr. Burak GÖKBULUT
Yakındoğu Üniversitesi -KKTC

Dr. Öğr. Üyesi Cihat KÖKSAL
İstanbul Ticaret Üniversitesi

Dr. Öğr. Üyesi Heiko SCHUSS
Abdullah Gül Üniversitesi

Doç. Dr. Filiz SÖNMEZ
Erciyes Üniversitesi

Dr. Ganna KHARLAMOVA
Kiev Üniversitesi -Ukrayna

Dr. Elvira BOLAT
Bournemouth Üniversitesi -İngiltere

Dr. Muhammed Ali NASIR
Leeds Business School- İngiltere

Dr. Eduard Alexandru STOICA
Lucian Blaga Üniversitesi-Romanya

Dr. Öğr. Üyesi Tarık DOĞRU
Florida State Üniversitesi –ABD

Amaç ve Kapsam

Erciyes Akademi, sosyal bilimler alanında çalışma yapan bilim insanlarının bilgi, deneyim, değerlendirme, görüş ve önerilerini paylaştıkları bilimsel bir platform oluşturmayı ve bilimsel etik çerçevesinde sosyal bilimlerin her alanında literatüre özgün katkılar yapan makale, kitap kritiği, çeviri, derleme gibi bilimsel çalışmaları yayımlayarak sosyal bilimlerde bilgi birikimine katkıda bulunmayı amaçlamaktadır.

Erciyes Akademi sosyal bilimlerin her alanında (eğitim bilimleri, ilahiyat, iletişim bilimleri, coğrafya, tarih, dilbilim, psikoloji, antropoloji, felsefe, filoloji, müzikoloji, güzel sanatlar, sosyoloji, arkeoloji, ekonomi, uluslararası ilişkiler, sosyal hizmet, siyaset bilimi, uluslararası çalışmalar, iş yönetimi, uygulamalı ekonometri, uygulamalı istatistik, hukuk, kamu yönetimi, işletme, maliye, Türk dili ve edebiyatı, Türkçe öğretimi) bilimsel çalışmalara Türkçe, İngilizce, Almanca, Rusça ve Fransızca dillerinde yer veren uluslararası hakemli bir dergidir.

Erciyes Akademi 1987 yılından beri düzenli olarak yayımlanan, uluslararası alan indekslerinde taranan, hakemli, açık erişimli, elektronik bir dergidir. Mart, Haziran, Eylül ve Aralık aylarında olmak üzere üç ayda bir yayınlanır. Dergide yayımlanan yazıların bilimsel ve hukuki sorumluluğu yazarlarına aittir.

Aim and Scope

Erciyes Akademi aims to comprise a scientific platform for academics who desire to share their knowledge, notions, findings and researches with colleagues while contributing to the accumulation of knowledge in Social Sciences by publishing scientific studies such as articles, book critics, translations and reviews that make original contributions to the literature within the framework of scientific ethics.

The journal welcomes articles from all the fields of social sciences (Economics, Sociology, Political Science, Business, History, Turkish Language and Literature, Turkish Language Teaching, Philosophy, Geography, Educational Sciences, Law, Art History, Archeology, Communication Sciences, Linguistics, Music, Fine Arts, Tourism, International Relations, Finance, International Trade and Finance, Public Administration, Labor Economics, Theology, and other related fields) in Turkish, English, German, Russian and French.

Erciyes Akademi, first published in 1987, is an open-access, biannual (June and December) published and peer-reviewed scientific journal. All responsibility of the studies published belongs to the author(s)

TARANDIĞIMIZ İNDEKSLER / INDEXED BY		*Başlangıç tarihi / Since*
1.	***DOAJ*** *(Directory of Open Access Journals)*	14.05.2020
2.	***Ebsco (Humanities International Index)***	30.01.2018
3.	***Sobiad***	01.01.2017
4.	***DRJI*** *(Directory of Research Journals Indexing)*	04.08.2016
5.	***Index Copernicus***	30.05.2016
6.	***Index Islamicus***	16.05.2015

DERGİNİN TARİHÇESİ

Derginin Önceki Adı	**ISSN**	**eISSN**	**Yıl**
Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi	1300-1582	2148-8657	1987 - 2020

İÇİNDEKİLER / CONTENTS

Araştırma Makaleleri / Research Articles

448-468	ALIŞVERİŞ MERKEZLERİNİN İŞLEVLERİNİ YİTİRMESİNDE SANAL ALIŞVERİŞ VE PANDEMİ SÜRECİNİN ETKİSİ ÜZERİNE BİR DEĞERLENDİRME AN EVALUATION ON VIRTUAL SHOPPING AND THE PANDEMIC PROCESS EFFECTS ON THE LOSS OF THE FUNCTIONS OF SHOPPING MALLS **Eda VELİBAŞOĞLU**
469-486	HA JONG OH'UN ESERLERİNDE ÇOKKÜLTÜRLÜLÜK – DİL KONUSU ODAKLI BİR ÇALIŞMA MULTICULTURALISM IN THE WORKS OF HA JONG OH – A STUDY FOCUSED ON LANGUAGE **Zöhre ÖZÇELİK & Hatice KÖROĞLU TÜRKÖZÜ**
487-518	TARİHİ HALKEVLERİNİN YENİDEN İŞLEVLENDİRME KAPSAMINDA DEĞERLENDİRİLMESİ EVALUATION OF PEOPLE'S HOUSES WITHIN THE SCOPE OF REFUNCTIONING **Şennur FIÇICIOĞLU & Hicran Hanım HALAÇ**
519-538	COVİD-19 PANDEMİ SÜRECİNDE UYGULANAN UZAKTAN EĞİTİME İLİŞKİN ORTAOKUL ÖĞRENCİLERİNİN GÖRÜŞLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ EVALUATION OF SECONDARY STUDENTS' OPINIONS ON DISTANCE EDUCATION APPLIED DURING THE COVID-19 PANDEMIC **Pınar MERT& Hatice Zehra ÜNAL**
539-558	SOSYAL İÇERİK ÜRETEN İNTERNET SİTELERİNDE 'CLİCKBAİT' YANSIMALARI 'CLICKBAIT' REFLECTIONS ON INTERNET SITES PRODUCING SOCIAL CONTENT **Sümeyye KAHRAMAN & Faruk TEMEL**
559-573	METAVERSE VE ÜRETİM: METAVERSE'ÜN ÜRETİME ETKİLERİ METAVERSE AND MANUFACTURING: THE IMPACT OF METAVERSE ON THE MANUFACTURE **İpek ÖZENİR**

575-592	TEMATİK ÇOCUK TELEVİZYON KANALLARINDA YER ALAN OYUNCAK REKLAMLARININ EBEVEYNLERİN SATIN ALMA DAVRANIŞINDAKİ ROLÜ THE ROLE OF TOY ADVERTISEMENTS ON THEMATIC CHILDREN'S TELEVISION CHANNELS IN THE PURCHASING BEHAVIOR OF PARENTS **Yasemin CINGI**
593-608	KANT – FREGE VE WITTGENSTEIN'DA ANLAM PROBLEMİ ÜZERİN KANT – ON THE PROBLEM OF MEANING IN FREGE AND WITTGENSTEIN **Damla ERAT**
609-631	POPÜLER ROMANLARDA DİN, MUTLULUK VE ANLAM ARAYIŞI: STEFAN ZWEIG ÖRNEĞİ RELIGION, HAPPINESS AND SEARCHING FOR MEANING IN POPULAR NOVELS: THE EXAMPLE OF STEFAN ZWEIG **Duygu KARAKAŞ & Mustafa Derviş DERELİ**
632-656	NEXUS BETWEEN RENEWABLE ENERGY CONSUMPTION, FINANCIAL DEVELOPMENT, AND ECONOMIC GROWTH: EVIDENCE FROM IEA COUNTIRES YENİLENEBİLİR ENERJİ TÜKETİMİ, FİNANSAL GELİŞMİŞLİK VE EKONOMİK BÜYÜME ARASINDAKİ İLİŞKİ: IEA ÜLKELERİ ÜZERİNE UYGULAMA **Mustafa KOÇ, Merve KIYMAZ KIVRAKLAR & Nilcan MERT**
657-671	SAĞLIK KURUMLARINDA PSİKOLOJİK SÖZLEŞME İHLALİ VE HASTA GÜVENLİĞİ ARASINDAKİ İLİŞKİDE YÖNETİM DESTEĞİNİN ETKİSİ THE EFFECT OF MANAGEMENT SUPPORT ON THE RELATIONSHIP BETWEEN PSYCHOLOGICAL CONTRACT VIOLATION AND PATIENT SAFETY IN HEALTHCARE ORGANIZATIONS **Hakan ERKUTLU & Hatice UÇAK**
672-692	MİMARİ, TEKSTİL, HEYKEL, PERFORMANS: HEIDI BUCHER VE MEKÂNIN TENİ ARCHITECTURE, TEXTILE, SCULPTURE, PERFORMANCE: HEIDI BUCHER AND THE FLESH OF THE SPACE **Fulya ASYALI BÜYÜKERMAN**
693-706	SABAHATTİN ALİ'NİN KUYUCAKLI YUSUF ROMANINDA RENKLER THE USE OF COLORS IN SABAHATTIN ALI'S NOVEL OF KUYUCAKLI YUSUF **Yusuf ÇOPUR**

707-722	İŞLETMELERDE BİLGİ SİSTEMLERİNİN DENETİMİNDE SİBER GÜVENLİK RİSKLERİNİN ÖNEMİ THE IMPORTANCE OF CYBER SECURITY RISKS IN AUDIT OF INFORMATION SYSTEMS IN BUSINESSES **Serkan AKIN & Ahmet TANÇ**
723-738	ONLINE ALIŞVERİŞTE KITLIK PAZARLAMASI İLE DÜRTÜSEL SATIN ALMA ARASINDAKİ İLİŞKİ VE ALIŞVERİŞTEN KEYİF ALMANIN ARACILIK ROLÜ THE RELATIONSHIP BETWEEN SCARCITY MARKETING AND IMPULSIVE BUYING IN ONLINE SHOPPING AND THE INTERMEDIATE ROLE OF SHOPPING ENJOYMENT **Altuğ OCAK**
739-758	BEFORE EPIPHANY: AN ASSESSMENT OF DONALD TRUMP'S CRISIS LEADERSHIP ON THE EVE OF THE COVID -19 PANDEMIC EPİFANİDEN ÖNCE: COVİD-19 PANDEMİ ARİFESİNDE DONALD TRUMP'IN KRİZ LİDERLİĞİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ **Oktay BALCI & Cengiz AĞ**
759-780	DİJİTAL PAZARLAMA YAKLAŞIMI AÇISINDAN WEBCARE KALİTESİNİN OLUMLU AĞIZDAN AĞIZA PAZARLAMA NİYETİ ÜZERİNDEKİ ROLÜ VE BİR ARAŞTIRMA THE ROLE OF WEBCARE QUALITY ON POSITIVE WOM MARKETING INTENTION IN DIGITAL MARKETING APPROACH AND A RESEARCH **Özlen ÖZNURLU & Gülşah KUŞAT**
781-809	TANZİMAT SONRASI ANTALYA SANCAĞI'NDA KİLİSE İNŞALARI THE CHURCH CONSTRUCTION IN THE SANJAK ANTALYA IN THE AFTERMATH OF REFORM (TANZIMAT) AGE **Esra TAY**
810-827	EMOTIONAL LITERACY SKILLS AND EDUCATIONAL ACTIVITIES IN AFFECTIVE EDUCATION PROCESS DUYUŞSAL EĞİTİM SÜRECİNDE DUYGUSAL OKURYAZARLIK BECERİLERİ VE EĞİTİM UYGULAMALARI **Vedat AKTEPE & Mevlüt GÜNDÜZ**
828-846	ÜRGÜP HALKEVİ VE FAALİYETLERİ (1934-1951) URGUP COMMUNITY CENTER AND IT'S ACTIVITIES (1934-1951) **Bülent AKKAYA**
847-863	RİSK ALMA VE RİSKTEN KAÇINMA DAVRANIŞINA GENETİK YAKLAŞIM GENETIC APPROACH TO RISK-TAKING AND RISK AVOID BEHAVIOR **Sezen GÜNGÖR**

864-897	LİBERAL İSLAM YAKLAŞIMI: ELEŞTİREL BİR DEĞERLENDİRME THE APPROACH OF LIBERAL ISLAM: A CRITICAL ASSESSMENT **Mücahid GÜRBÜZ**
898-919	ENFLASYONİST DÖNEMLERDE BİR YATIRIM VE TASARRUF ARACI OLARAK PARA: TÜRK LİRASI ÖZELİNDE BİR İNCELEME MONEY AS AN INVESTMENT AND SAVINGS TOOL IN INFLATIONARY PERIODS: AN ANALYSIS OF THE TURKISH LIRA **Mustafa Caner TİMUR**
920-933	ORTA YAŞ BİREYLERDE PSİKOLOJİK İYİ OLUŞ DÜZEYİ İLE YAŞLILIĞI KABULLENME ZORLUĞU ARASINDAKİ İLİŞKİ THE RELATIONSHIP BETWEEN PSYCHOLOGICAL WELL-BEING AND THE DIFFICULTY OF ACCEPTING OLD AGE IN MIDDLE-AGED INDIVIDUALS **Mustafa Remzi ATAY & Hatice KUMCAĞIZ**
934-950	JAN VERMEER'İN RESİMLERİNDE GÜNLÜK YAŞAMIN İZLERİ TRACES OF DAILY LIFE IN JAN VERMEER'S PICTURES **Serdar DARTAR**
951-963	DESTİNASYON TANITIMINDA WEB SİTELERİNİN ÖNEMİ: BELEDİYELERİN WEB SİTELERİ ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA THE IMPORTANCE OF WEB SITES IN DESTINATION PUBLICITY: A RESEARCH ON THE WEB SITES OF MUNICIPALITIES **Neşe ACAR**
964-981	UNUTULMAZ TURİZM DENEYİMİNİN MÜŞTERİ MEMNUNİYETİNE VE TEKRAR ZİYARET ETME NİYETİNE ETKİSİ THE EFFECT OF AN MEMORABLE TOURISM EXPERIENCE ON CUSTOMER SATISFACTION AND INTENTION TO REVISIT **Elif ÖKTEM & Serap AKDU**

ERCİYES AKADEMİ, 2022, 36(2), 559-573
https://doi.org/10.48070/erciyesakademi.1073659

METAVERSE VE ÜRETİM: METAVERSE'ÜN ÜRETİME ETKİLERİ

İpek ÖZENİR[a]

Özet

Dünya kaynaklarının tükeniyor olması, üretim maliyetlerinin yükselmesi, pandemi ve pandeminin çalışma koşullarında meydana getirdiği değişiklikler, üretimde verimliliği yükseltmeye yönelik çabaları arttırmıştır. Endüstri 4.0 teknolojilerinin üretimde kullanımı yaygınlaşmış, dijitalleşme hızlanmıştır. Günümüzde üretimde dijitalleşme sürecinin Metaverse ile daha da hızlanacağı düşünülmektedir. Son yıllarda büyük ilgi gören ancak tarihçesi eskiye dayanan Metaverse kavramı, gelecekte hayatın büyük bir bölümünü belki de tamamının sürdürüleceği alan olarak görülmektedir. Kavramla ilgili gelişmeler ve tartışmalar devam ederken Boeing, Hyundai Motor, BMW gibi dünya çapında ünlü birçok işletme Metaverse'te yer almak için çalışmalarını başlatmış, Metaverse'te de varlığını sürdürmeye yönelik girişimlerde bulunmuştur. Şimdilik eğitim, pazarlama, oyun, turizm, sağlık, emlak gibi sektörlerde varlığını gösteren kavramın gelecekte tüm sektörlerde yer alması ve tüm sektörleri etkilemesi beklenmektedir. Metaverse'ün etkili olacağı sektörlerden birinin de üretim sektörü olduğu düşünülmektedir. Bu sebeple çalışmada Metaverse'ün üretimde nasıl yer alacağı konusu ele alınmış, Metaverse'ün üretim sektörüne ve üretim sürecine olan etkilerinin ortaya çıkarılması amaçlanmıştır. Tanımlayıcı makale türünde olan bu çalışmada, kullanılan bilgilere literatür taraması ile ulaşılmış ve elde edilen bilgiler derlenerek sunulmuştur. Çalışmada öncelikle Metaverse kavramı açıklanmış, dünyada üretimde Metaverse'e yönelik girişim örneklerinden bahsedilmiş devamında Metaverse'ün üretimde sağlayacağı avantajlara ve dezavantajlara değinilmiş, elde edilen bilgiler doğrultusunda çıkarımlar yapılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Metaverse, Üretim, Dijital ikizler, Sanal gerçeklik, Artırılmış gerçeklik.

❋ ❋ ❋

METAVERSE AND MANUFACTURING: THE IMPACT OF METAVERSE ON THE MANUFACTURE

Abstract

The depletion of world resources, increase in production costs, the pandemic and alterations in working conditions due to the pandemic itself have appreciated the efforts of raising productivity. The use of Industry 4.0 technologies in the production has become prevalent whereas digitalization has gained speed. Today, the process of digitalization in production will accelerate more and more thanks to Metaverse. Having drawn a great deal of interest in recent years; and dates back to old times historically, though, the concept of Metaverse is regarded as up-and-coming field that will sustain a great part or even the whole life in the future. Whilst

[a] Öğr. Gör. Dr., Mustafa Kemal Üniversitesi, Antakya Meslek Yüksekokulu, Yönetim ve Organizasyon Bölümü, email: ipekozenir@mku.edu.tr
Makale Geliş Tarihi: 14.02.2022, Makale Kabul Tarihi: 25.05.2022